

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU MÄÄRUS (kümnes koda)

12. märts 2021 *

Majandus- ja rahapoliitika – Krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve – Maksejõuetusmenetlus – EKP keeldumine rahuldada ühe krediidiasutuse juhatuse taotlus anda selle krediidiasutuse pankrotihaldurile juhis võimaldada selle krediidiasutuse juhatuse volitatud advokaadil siseneda selle krediidiasutuse ruumidesse, tutvuda teabega, kasutada personali abi ja selle krediidiasutuse vahendeid – Akti vastuvõtja pädevus – Ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu hagi

Kohtuasjas T-50/20,

PNB Banka AS, asukoht Riia (Läti), esindaja: advokaat O. Behrends,

hageja,

versus

Euroopa Keskpank (EKP), esindajad: C. Hernández Saseta, F. Bonnard ja V. Hümpfner,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada EKP 19. novembri 2019. aasta otsus, millega keelduti andmast hageja pankrotihaldurile korraldust võimaldada hageja juhatuse volitatud advokaadil siseneda tema ruumidesse, tutvuda tema teabega, kasutada tema personali abi ja tema vahendeid,

ÜLDKOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president A. Kornezov, kohtunikud K. Kowalik-Bańczyk ja G. Hesse (ettekandja),

kohtusekretär: E. Coulon,

on teinud järgmise

määruse¹

[...]

* Kohtumenetluse keel: inglise.

¹ Esitatud on üksnes käesoleva kohtumääruse need punktid, mille avaldamist peab Üldkohus otstarbekaks.

Õiguslik käsitlus

[...]

Tühistamisnõuded

- 25 Hageja vaidlustab EKP keeldumise anda pankrotihaldurile taotletud juhis. Sissepääs hageja ruumidesse, tutvumine hageja teabega ning hageja personali abi ja vahendite kasutamine on hädavajalik selleks, et hageja juhatust saaks täita oma rolli hageja esindamisel vastavalt 5. novembri 2019. aasta kohtuotsusele EKP jt vs. Trasta Komercebanka jt (C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923). Ta väidab, et juhatust ei saa tõhusalt esindada, kui selle juhatuse volitatud advokaadil keelatakse tutvuda tema teabe ja toimikutega ning kasutada tema vahendeid, eelkõige rahalisi vahendeid, mis võimaldaksid täita välise õigusesindaja ülesandeid.
- 26 Hageja põhistab enda hagiavaldust viie väitega. Esimese väite kohaselt EKP väidetavalt eksis, asudes seisukohale, et tal puudub pädevus anda pankrotihaldurile taotletud juhis. Teise väite kohaselt on rikutud hageja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Kolmandas väites märgib hageja, et rikutud on tema õigust olla ära kuulatud. Neljanda väite kohaselt on rikutud õigust piisavale põhjendamisele. Viiendas väites toob hageja esile, et EKP rikkus põhimõtet *nemo auditur propriam turpitudinem allegans* (mitte kedagi, kes viitab oma enda kõlvatusele või kombevastasele käitumisele, ei kuulata).

Esimene väide, et EKP väidetavalt eksis, asudes seisukohale, et tal puudub pädevus anda pankrotihaldurile taotletud juhis

- 27 Hageja väidab oma esimeses väites, et alates hageja liigitamisest „oluliseks krediidasutuseks“ on EKP-l hageja otsese järelevalveasutusena õigus anda pankrotihaldurile taotletud juhis muu hulgas Läti õiguse alusel, täpsemalt krediidasutuste seaduse (Kredītiestāžu likums, *Latvijas Vēstnesis*, 5.10.1995, nr 163) artikli 132¹ lõike 3 alusel, mis sätestab järgmist:

„Käesolevas seaduses ette nähtud pädevuse kohaselt on [finants- ja kapitaliturgude komisjonil; edaspidi „CMFC“] õigus kontrollida pankrotihalduri tegevust ja vastavust käesolevas seaduses ette nähtud piirangutele. Selleks on [CMFC] esindajal õigus tutvuda krediidasutuse kõikide dokumentidega selle krediidasutuse kohta ning saada pankrotihaldurilt selgitusi ja muud asjakohast teavet krediidasutuse maksejõuetusmenetluse kohta.“

- 28 Hageja väitel peab EKP seega kontrollima pankrotihalduri tegevust, et tagada hageja nõuetekohane sisejuhtimine. Järelevalveasutuse üks olulisi ülesandeid on tagada, et juhatust saaks oma kohustusi tõhusalt täita. Hageja rõhutab, et tema juhatusel on võimatu oma kohustusi täita, kuni ta ei pääse selle krediidasutuse ruumidesse ega saa kasutada selle vahendeid.
- 29 Hageja viitab veel määruse nr 1024/2013 artikli 4 lõike 1 punktile e ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT 2013, L 176, lk 338; parandused ELT 2013, L 208, lk 73; ELT 2017, L 20, lk 1; ELT 2020, L 51, lk 13), artiklitele 67 ja 74, mis käsitlevad krediidasutuste sisejuhtimisele esitatavaid nõudeid. Ta rõhutab, et eelkõige direktiivi 2013/36 artikli 67 lõigetest 1 ja 2 tuleneb, et olukorras, kus krediidasutusel puudub pädevate asutuste

nõutav juhtimiskord vastavalt riigisisestele sätetele, millega võetakse üle sama direktiivi artikli 74 sätted, võib järelevalveasutus anda korralduse, millega nõutakse, et vastutav füüsiline või juriidiline isik lõpetaks sellise tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest.

- 30 Nendest sätetest tuleneb, et EKP-l, kes asus CMFC asemele, on õigus anda pankrotihaldurile taotletud juhised, et tagada hageja tegelik ja nõuetekohane esindatus. Käesoleval juhul takistab EKP ise hagejat järelevalve-eeskirjade järgimisel, millest kinnipidamist ta peab kontrollima.
- 31 Lisaks on EKP möönnud, et hageja juhatus on säilitanud hageja esindaja staatuse. Nimelt andis EKP hageja juhatuse volitatud advokaadile võimaluse esitada märkused otsuse eelnõu kohta, mis puudutas hageja tegevusloa tühistamist.
- 32 EKP lükkab need argumendid vastuvõetamatuse vastuväites tagasi.
- 33 Kõigepealt tuleb tõdeda, et 17. veebruari 2020. aasta otsusega tühistas EKP hageja krediidasutuse tegevusloa. Alates sellest kuupäevast ei ole hageja põhimõtteliselt enam määruse nr 1024/2013 tähenduses krediidasutus, mis allub EKP usaldatavusnõuete täitmise järelevalvele. Seega tekib küsimus, kas hageja saab oma praeguses olukorras veel edukalt väita ja tugineda EKP kohustustele, mis tulenevad tema pädevusest usaldatavusnõuete täitmise järelevalve valdkonnas. Siiski ei ole vaidlust küsimuses, et hageja oli krediidasutus 19. novembril 2019, see tähendab ajal, mil EKP keeldus pankrotihaldurile taotletud juhise andmisest. Seega tuleb analüüsida, kas hagejal on alus väita, et EKP oli sel hetkel pädev tema taotlust rahuldama.
- 34 Kõigepealt tuleb märkida, et hageja tugineb selle väite puhul sisuliselt määruse nr 1024/2013 artikli 4 lõike 1 punktile e, direktiivi 2013/36 artiklitele 67 ja 74 ning krediidasutuste seaduse artikli 132¹ lõikele 3. Hageja sõnul annavad need sätted EKP-le õiguse anda taotletud juhised.
- 35 Sellega seoses tuleb märkida, et vastavalt määruse nr 1024/2013 artikli 4 lõikele 3 kohaldab EKP selliste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ülesannete raames, nagu on ette nähtud nimetatud määruse artikli 4 lõike 1 punktis e, kogu asjakohast Euroopa Liidu õigust, ja kui kõnealusteks liidu õigusaktideks on direktiivid, neid direktiive riigisisesse õigusesse ülevõtvaid õigusakte.

– Määrus nr 1024/2013

- 36 Määruse nr 1024/2013 artikli 1 lõikes 1 on sätestatud, et „[k]äesoleva määrusega antakse EKP-le krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga seotud eriülesanded eesmärgiga aidata kaasa krediidasutuste turvalisusele ja toimekindlusele ning finantssüsteemi stabiilsusele liidus ja kõikides liikmesriikides, pidades täiel määral ja kohase hoolega silmas siseturu ühtsust ja terviklikkust, tuginedes krediidasutuste võrdsele kohtlemisele, et vältida õigusnormide erinevuste ärakasutamist“.
- 37 Artikli 1 viies lõik näeb ette, et „[k]äesolev määrus ei mõjuta osalevate liikmesriikide riiklike pädevate asutuste kohustust ja sellega seotud volitusi teostada [selle] määrusega EKP-le mitte antud järelevalveülesandeid“.
- 38 Sama määruse artikli 4 lõike 1 punkti e kohaselt on „EKP-l [selle] artikli lõike 3 kohaselt ainupädevus täita usaldatavusnõuete täitmise järelevalve eesmärgil järgmisi ülesandeid seoses kõigi osalevates liikmesriikides asutatud krediidasutustega: [...] vastavuse tagamine artikli 4 lõike 3 esimeses lõigus osutatud õigusaktidele, millega kehtestatakse krediidasutustele usaldusväärse juhtimiskorra nõuded, sealhulgas asjakohased nõuded krediidasutuste juhtimise

eest vastutavate isikute, riskijuhtimisprotsesside, sisekontrollimehhanismide, tasustamispoliitika ja -tavade ning tõhusate sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsesside, sealhulgas sisereitingute mudelite jaoks“.

- 39 Esiteks piiritleb selle sätte sõnastus niisiis EKP tehtava järelevalve ulatuse, mille alla ei kuulu selle institutsiooni õigus anda niisugusele krediitasutusele nagu hageja – kelle suhtes on liikmesriigi õiguse alusel algatatud maksejõuetusmenetlus – määratud pankrotihaldurile juhul võimaldada sellise krediidasutuse juhatuse advokaadile sissepääs sellise asutuse ruumidesse, tutvuda teabega, kasutada personali abi ja krediidasutuse vahendeid.
- 40 Ainuüksi asjaolu, et EKP on ainus institutsioon, kes vastutab määruse nr 1024/2013 artikli 4 lõikes 1 loetletud ülesannete täitmise eest seoses „kõigi [...] krediidasutustega“, ei tähenda vastupidi hageja väidetule sugugi, et tal on nn „oluliste“ krediidasutuste suhtes, kes on tema otsese järelevalve all, nagu ka hageja, ulatuslikumad õigused kui need, mis on ette nähtud määruse nr 1024/2013 artikli 4 lõike 1 punktis e.
- 41 Samas tuleb korrata, et määruse nr 1024/2013 artikli 4 „EKP-le antavad ülesanded“ lõikes 1 on ette nähtud, et selle määruse artikli 6 raamistikus on EKP-l „ainupädevus“ täita usaldatavusnõuete täitmise järelevalve eesmärgil artikli 4 lõikes 1 loetletud ülesandeid seoses „kõigi“ krediidasutustega. Seega tuleneb määruse nr 1024/2013 artikli 4 lõike 1 sõnastusest, et EKP-l on ainupädevus täita selles sättes loetletud ülesandeid seoses kõigi nende krediidasutustega, niisiis nii seoses „oluliste krediidasutustega“ kui ka „vähem oluliste krediidasutustega“ (vt selle kohta 8. mai 2019. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg vs. EKP, C-450/17 P, EU:C:2019:372, punktid 37 ja 38).
- 42 Sellegipoolest ei ole määruse nr 1024/2013 artikli 4 lõike 1 kontekstis, koostoimes sama määruse artikli 6 lõigetega 4–6, nende kahe krediidasutuse kategooria erinevus asjakohane mitte selles osas, mis puudutab EKP pädevuse ulatust usaldatavusnõuete täitmise järelevalve valdkonnas, vaid üksnes EKP ja riiklike järelevalveasutuste vahel ülesannete jaotamisel, kuna viimati nimetatud aitavad EKP-l täita nimetatud määrusega antud ülesandeid, viies detsentraliseeritult ellu teatud ülesandeid seoses selle määruse artikli 6 lõike 4 esimese lõigu tähenduses vähem oluliseks liigitatud krediidasutustega (vt selle kohta 8. mai 2019. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg vs. EKP, C-450/17 P, EU:C:2019:372, punkt 41).
- 43 Vastab nimelt tõele, et määruse nr 1024/2013 artikli 6 lõike 1 kohaselt täidab EKP oma ülesandeid ühtse järelevalvemehhanismi raames, mis hõlmab teda ennast ja riiklike pädevaid asutusi, ning et ta vastutab ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest (vt selle kohta 8. mai 2019. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg vs. EKP, C-450/17 P, EU:C:2019:372, punkt 39).
- 44 Viidatud sätet arvestades täidavad riiklikud pädevad asutused vastavalt määruse nr 1024/2013 artikli 6 lõikele 6 selle määruse artikli 4 lõike 1 punktides b, d–g ja i loetletud ülesandeid ja vastutavad nende täitmise eest ning võtavad vastu kõik asjakohased järelevalveotsused seoses selle määruse artikli 6 lõike 4 esimeses lõigus osutatud krediidasutustega, st nende krediidasutustega, mis on viimati nimetatud sättes ette nähtud kriteeriumide kohaselt „vähem olulised“ (vt selle kohta 8. mai 2019. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg vs. EKP, C-450/17 P, EU:C:2019:372, punkt 40). See kaalutus ei kehti aga selliste „oluliste“ krediidasutuste puhul nagu hageja, kelle suhtes EKP ise otseselt täidab kõiki asjakohaseid järelevalveülesandeid määruse nr 1024/2013 artikli 6 lõike 5 punkti b alusel.

- 45 Samas ei tõenda määruse nr 1024/2013 asjakohased sätted, et EKP-le „oluliste“ krediidasutuste suhtes antud järelevalveülesanded hõlmavad pädevust anda pankrotihaldurile niisuguseid juhiseid, nagu hageja taotles, mida on tõdetud ka eespool punktis 39. Samuti on ilmne, et nende sätete sõnastus ei viita mingil moel sellise õiguse olemasolule. Hageja sellekohase argumendiga ei saa seega nõustuda.
- 46 Teiseks tuleb määruse nr 1024/2013 ja selle artikli 4 lõike 1 punkti e eesmärgi kohta kõigepealt märkida, et ELTL artikli 127 lõige 6, mis on määruse nr 1024/2013 vastuvõtmise õiguslik alus, näeb ette, et Euroopa Liidu Nõukogu võib anda EKP-le eriülesandeid seoses krediidasutuste ja muude finantsasutuste, välja arvatud kindlustusseltside usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega seotud poliitikaga (2. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus *Crédit mutuel Arkéa vs. EKP*, C-152/18 P ja C-153/18 P, EU:C:2019:810, punkt 52).
- 47 Järgmiseks väärrib meelde tuletamist, et ELTL artikkel 127 asub EL toimimise lepingu kolmanda osa VIII jaotise 2. peatükis „Rahapoliitika“ ning selles on määratletud Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) ja EKP eesmärgid ja põhiülesanded (2. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus *Crédit mutuel Arkéa vs. EKP*, C-152/18 P ja C-153/18 P, EU:C:2019:810, punkt 54).
- 48 ELTL artikli 127 lõikes 6 nimetatud panganduse usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve ülesannete täitmise eesmärk on kaitsta krediidasutuste turvalisust ja toimekindlust, eelkõige suurte krediidasutuste ja pangandusgruppide toimekindlust, et tagada liidu kogu finantssüsteemi stabiilsus (2. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus *Crédit mutuel Arkéa vs. EKP*, C-152/18 P ja C-153/18 P, EU:C:2019:810, punkt 55).
- 49 Lisaks on nende eesmärkide järgimine sõnaselgelt sätestatud määruse nr 1024/2013 põhjendustes 16, 26, 30 ja 65 ning selle määruse artikli 1 esimeses lõigus (2. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus *Crédit mutuel Arkéa vs. EKP*, C-152/18 P ja C-153/18 P, EU:C:2019:810, punkt 56).
- 50 Sellest järeldub, et EKP tehtava usaldatavusnõuete täitmise järelevalve – mida käsitleb määrus nr 1024/2013 ja eelkõige selle artikli 4 lõige 1 – eesmärk on piirata spetsiifilisi riske, mis on seotud majandus- ja finantsstabiilsusega euroalal, vältides eelkõige krediidasutuse maksejõuetust. EKP-le usaldatud järelevalveülesannete täitmiseks on vältimatult vajalik, et tal oleks pädevus tuvastada riskid, mis ohustavad pankade elujõulisust, ja kohustada neid võtma vajalikke meetmeid.
- 51 Kõnealusel juhul on aga hageja suhtes algatatud maksejõuetusmenetlus, mida haldab pankrotihaldur vastavalt Läti õigusele, ning taotletud juhiseid, mille eesmärk on üksnes võimaldada hageja juhatuse advokaadil siseneda hageja ruumidesse, tutvuda teabega, kasutada personali abi ja krediidasutuse vahendeid, ei saa kaasa aidata nende riskide haldamisele, mida määrusega nr 1024/2013 soovitakse piirata. Nimelt ei mõjuta taotletud juhiseid kõnealuse krediidasutuse elujõulisust ega majanduslikku ega finantsstabiilsust.
- 52 Seega on ilmne, et ei määruse nr 1024/2013 asjakohaste sätete sõnastus ega nende eesmärk, mis kajastub eelkõige selle määruse õiguslikus aluses, EL toimimise lepingus, ega ka nende kontekst ei võimalda järeldada, et hageja juhatuse taotluse, et EKP annaks pankrotihaldurile taotletud juhiseid, hindamine kuulub viimati nimetatu pädevusse.

– *Direktiiv 2013/36*

- 53 Direktiivi 2013/36 artikli 74 lõikes 1 on sätestatud, et „[k]rediidasutustel ja investeerimisühingutel peab olema kindel äriühingu juhtimiskord, mis hõlmab selget organisatsioonilist ülesehitust, mille puhul vastutusosalad on selgesti määratletud, läbipaistvad ja järjepidevad, tõhusaid protseduure riskide või võimalike riskide kindlaksmääramiseks, juhtimiseks, jälgimiseks ja nendest teatamiseks, piisavaid sisekontrollimehhanisme, sealhulgas usaldusväärset juhtimis- ja raamatupidamistava, ning tasustamispoliitikat ja -tavasid, mis on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega ja edendavad seda“.
- 54 Direktiivi 2013/36 artikli 67 lõike 1 punkti d kohaselt kohaldatakse seda artiklit muu hulgas juhul, kui finantsinstitutsioonil „puudub pädevate asutuste nõutav juhtimiskord vastavalt siseriiklikele sätetele, millega võetakse üle [selle direktiivi] artikli 74 sätted“. Selle direktiivi artikli 67 lõike 2 punkti b kohaselt „[l]iikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud juhtudel hõlmavad halduskaristused ja muud haldusmeetmed, mida võib kohaldada, vähemalt järgmist: [...] korraldus, millega nõutakse, et vastutav füüsiline või juriidiline isik lõpetaks sellise tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest“.
- 55 Mis puudutab krediidasutuste ärijuhtimist, siis nähtuvad direktiivi 2013/36 eesmärgid selgelt selle põhjendustest ning eelkõige põhjendustest 53 ja 54 (24. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence jt vs. EKP, T-133/16–T-136/16, EU:T:2018:219, punkt 73).
- 56 Direktiivi 2013/36 põhjenduses 53 on rõhutatud, et „[mitme finantsinstitutsiooni] üldjuhtimise nõrkus on suurendanud ülemäärast ja ettevaatamatut riskivõtmist pangandussektoris, mis on põhjustanud üksikute [finantsinstitutsioonide] maksejõuetust ning süsteemseid probleeme liikmesriikides ja kogu maailmas“ (24. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence jt vs. EKP, T-133/16–T-136/16, EU:T:2018:219, punkt 74).
- 57 Sellega seoses on seadusandja samas põhjenduses märkinud, et „[m]õnedel juhtudel on tõhusate kontrollimehhanismide puudumise tõttu [finantsinstitutsioonides] järelevalve juhtkonna otsustusprotsessi üle puudulik, mis soosib lühiajalisi ja liiga riskantseid juhtimisstrateegiaid“ (vt selle kohta 24. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence jt vs. EKP, T-133/16–T-136/16, EU:T:2018:219, punkt 74).
- 58 Tuleb märkida, et direktiivi 2013/36 artikli 74 lõike 1 eesmärgid on sarnased määruse nr 1024/2013 omadega. Seega tuleb märkida, et kuigi EKP on pädev asutus tagamaks selle sätte järgimist hageja suhtes, ei anna see säte siiski EKP-le õigust anda selliseid juhiseid nagu taotletud juhised, mistõttu hageja taotluse ese, milles palutakse, et EKP kohustaks pankrotihaldurit tegutsema taotletud juhise kohaselt, ei kuulu ilmselgelt EKP pädevusse. Tegelikult on hageja juhatus taotluse ainus eesmärk võimaldada juhatusel kasutada hageja rahalisi vahendeid, et tasuda oma advokaadile ning tutvuda dokumentidega ja teabega, et võimaldada tal kasutada oma õigust olla ära kuulatud ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Sellel nõudel puudub seega seos direktiivi 2013/36 artikli 74 eesmärgiga, mis käsitleb asjaomase krediidasutuse ärijuhtimist ning riskide usaldusväärse ja tõhusa juhtimise kehtestamist selles krediidasutuses.
- 59 Direktiivi 2013/36 artikli 67 lõike 1 punkt d ja lõike 2 punkt b ei sea eeltoodut kahtluse alla. Nimelt nähtub nendest sätetest eelkõige, et olukorras, kus krediidasutus ei ole kehtestanud pädevate asutuste nõutavat juhtimiskorda vastavalt riigisisestele õigusnormidele, millega võetakse üle

sama direktiivi artikli 74 sätted, võib järelevalveasutus muu hulgas anda korralduse, millega nõutakse, et vastutav füüsiline või juriidiline isik lõpetaks sellise tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest.

- 60 Neil asjaoludel ei saa taotletud juhust pidada nende sätetega ette nähtud usaldatavusnõuete täitmise järelevalve alla kuuluvaks ega selliseks, mille eesmärk on muu hulgas piirata kõnealuse krediitiasutuse liigsete riskide võtmist.

– *Krediitiasutuste seadus*

- 61 Hageja sõnul on EKP-l, kes teeb tema üle otsesest järelevalvet alates tema liigitamisest oluliseks üksuseks, käesoleval juhul samad volitused kui need, mis on antud CMFC-le krediitiasutuste seaduse artikli 132¹ lõikega 3, milles on sätestatud:

„Käesolevas seaduses ette nähtud pädevuse kohaselt on [CMFC-l] õigus kontrollida pankrotihalduri tegevust ja vastavust käesolevas seaduses ette nähtud piirangutele. Selleks on [CMFC] esindajal õigus tutvuda krediitiasutuse kõikide dokumentidega selle krediitiasutuse kohta ning saada pankrotihaldurilt selgitusi ja muud asjakohast teavet krediitiasutuse maksejõuetusmenetluse kohta.“

- 62 Nagu on sisuliselt märgitud eespool punktis 35, nähtub määruse nr 1024/2013 artikli 4 lõike 3 esimesest lõigust järgmine:

„EKP kohaldab talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmisel ja järelevalve kõrgete standardite tagamise eesmärki silmas pidades kogu asjakohast liidu õigust ja kui kõnealusteks liidu õigusaktideks on direktiivid, neid direktiive siseriiklikusse õigusesse ülevõtvaid õigusakte. Kui asjakohane liidu õigus koosneb määrustest ja kui kõnealused määrused tagavad praegu liikmesriikidele sõnaselgelt valikuvõimalused, kohaldab EKP ka kõnealuseid valikuvõimalusi võimaldavaid siseriiklikke õigusakte.“

- 63 Tuleb märkida, et krediitiasutuste seadus on üks Läti õigusaktidest, millega võetakse üle direktiiv 2013/36.

- 64 Krediitiasutuste seaduse artikli 132¹ lõikest 3 koostoimes määruse nr 1024/2013 ja direktiivi 2013/36 asjasse puutuvate sätetega ei tulene aga, et EKP ülesanne on anda pankrotihaldurile taotletud juhust. Nimelt kuuluvad maksejõuetusmenetlused liikmesriigi ametiasutuste pädevusse, eelkõige kui puuduvad sätted, mis sellise pädevuse annaksid EKP-le.

- 65 Lisaks olgu märgitud, et eelnevat ei sea kahtluse alla hageja väide, et tema juhatusel ei ole võimalik oma kohustusi täita, kuna pankrotihaldur keeldus taastamast sissepääsuõigust tema ruumidesse ja võimalust kasutada tema vahendeid, arvestades esiteks EKP sellekohase pädevuse puudumist ja teiseks hageja suhtes käimasoleva maksejõuetusmenetluse laadi ja eesmärki. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT 2014, L 173, lk 190), artikli 2 lõike 1 punkti 47 kohaselt tähendab „tavaline maksejõuetusmenetlus“ „maksejõuetusmenetlus[t] võlgniku kõigi võlakohustuste suhtes, mille käigus võlgnik kaotab täielikult või osaliselt oma vara käsutamise õiguse, ja likvideerija või halduri määramist ning mida

tavaliselt rakendatakse krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes vastavalt siseriiklikule õigusele, mis on kehtestatud konkreetselt nende krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes või on üldiselt kohaldatav mis tahes juriidilise või füüsilise isiku suhtes“.

- 66 Seetõttu on ilmne, et määrus nr 1024/2013, direktiiv 2013/36 ega liikmesriigi õigus ei anna EKP-le õigust anda pankrotihaldurile taotletud juhust.

– 5. novembri 2019. aasta kohtuotsus EKP jt vs. Trasta Komerbanka jt (C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P)

- 67 Seoses hageja argumendiga, et EKP on rikkunud kohustusi, mis tulenevad 5. novembri 2019. aasta kohtuotsusest EKP jt vs. Trasta Komerbanka jt (C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923), tuleb märkida, et see kohtuotsus puudutab juriidilise isiku Trasta Komerbanka, krediidasutuse kohtuliku kaitse küsimust konkreetsel asjaoludel, kui määratud likvideerija võttis tagasi selle krediidasutuse juhatuse poolt advokaadile antud volituse esitada Euroopa Kohtule hagi selle panga tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse peale. Sisuliselt tuleneb sellest kohtuotsusest, et arvestades Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 47 sätestatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, ei saanud liidu kohus neil asjaoludel võtta arvesse asjaomase advokaadi volituste tagasivõtmist ja seega tuli hagi lahendada.
- 68 Sellega seoses kordas Euroopa Kohus 5. novembri 2019. aasta kohtuotsuse EKP jt vs. Trasta Komerbanka jt (C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923) punktis 55, et liidu õigusest õigussubjektidele tulenevate õiguste tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte, millele on samuti viidatud ELL artikli 19 lõike 1 teises lõigus, on liidu õiguse üldpõhimõtte, mis tuleneb liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest. Seda põhimõtet on tunnustatud Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklites 6 ja 13. Seda kinnitab nüüd ka harta artikkel 47.
- 69 Lisaks sedastas Euroopa Kohus, et sellise juriidilise isiku nagu Trasta Komerbanka – mille tegevusloa tunnistati kehtetuks sellise liidu institutsiooni nagu EKP otsusega, mis võeti vastu sellise liidu õigusakti alusel nagu määrus nr 1024/2013 – tõhusa kohtuliku kaitse tagab sellele isikule ELL artikli 263 neljandas lõigus antud õigus esitada kõnealuse otsuse peale liidu kohtusse tühistamishagi (vt selle kohta 5. novembri 2019. aasta kohtuotsus EKP jt vs. Trasta Komerbanka jt, C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923, punkt 56).
- 70 Käesoleval juhul tuleb aga asuda seisukohale, et EKP järgis 5. novembri 2019. aasta kohtuotsusest EKP jt vs. Trasta Komerbanka jt (C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923) tulenevaid nõudeid. Esiteks tunnustas EKP pärast selle kohtuotsuse kuulutamist, et hageja juhatuse esindab endiselt hagejat esitamaks hagi tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse peale. Selle asemel, et küsida märkused ainult pankrotihaldurilt, palus EKP seda Euroopa Kohtu otsust järgides ka hageja juhatuse volitatud advokaadil esitada oma märkused hageja tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse eelnõu kohta. Teiseks, EKP pikendas kirjaga, mis sisaldas ka EKP keeldumist anda pankrotihaldurile taotletud juhust, hageja juhatuse volitatud advokaadi märkuste esitamise tähtaega, mida ta oli taotlenud. Kolmandaks teatas EKP selles kirjas, et hageja juhatuse volitatud advokaadil on võimalus tutvuda usaldatavusnõuete täitmise järelevalve toimikuga (*supervisory file*). Seega on ilmselgelt põhjendamatu hageja argument, et kuna EKP keeldus pankrotihaldurile taotletud juhise andmisest, eiras ta 5. novembri 2019. aasta kohtuotsuse EKP jt vs. Trasta Komerbanka jt (C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923) tagajärgi.

- 71 Samas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast igal juhul, et liikmesriigi ametiasutused peavad vajaduse korral võtma asjakohaseid üld- või erimeetmeid, et tagada nende territooriumil liidu õiguse järgimine. Säilitades õiguse valida võetavaid meetmeid, peavad need ametiasutused eelkõige tagama õigussubjektidele liidu õigusest tulenevate õiguste, sealhulgas harta artiklis 47 sätestatud õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile täieliku ellurakendamise (vt selle kohta 21. juuni 2007. aasta kohtuotsus *Jonkman jt*, C-231/06–C-233/06, EU:C:2007:373, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 72 Sellega seoses on oluline märkida, et asjaolu, et EKP-l puudub õigus anda pankrotihaldurile taotletud juhul, ei jäta selliseid huvitatud isikuid nagu hageja *ipso facto* ilma tõhusast kohtulikust kaitsest. Nimelt on liikmesriigi ametiasutuste poolt maksejõuetusmenetluse kontekstis tehtud otsused – nagu käsitletav otsus hageja suhtes –, mis on tehtud vastuseks võimalikule taotlusele tutvuda asjaomase krediitiasutuse dokumentidega, sissepääsuks ruumidesse, personali abi või vahendite kasutamiseks, põhimõtteliselt allutatud liikmesriigi kohtute kontrollile, kes võivad vajaduse korral esitada Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 alusel eelotsuse küsimusi juhul, kui neil on liidu õiguse tõlgendamisel või kohaldamisel raskusi.
- 73 Sellest järeldub, et EKP-l puudus ilmselgelt pädevus vaadata läbi hageja juhatuse taotlust taotletud juhise andmiseks.

[...]

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kümnes koda)

määrab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Puudub vajadus teha otsus Läti Vabariigi esitatud menetlusse astumise avalduse kohta.**
- 3. Jätta PNB Banka ASi kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Euroopa Keskpanga (EKP) kohtukulud, välja arvatud kulud, mis on seotud menetlusse astumise avaldusega.**
- 4. Jätta PNB Banka ASi, EKP ja Läti Vabariigi kohtukulud seoses nende menetlusse astumise avaldustega nende enda kanda.**

Luxembourg, 12. märts 2021

Kohtusekretär
E. Coulon

Koja president
A. Kornezov